אונטער א פאלשער מאסקע

א העכסט סענסאציאנעלער ראמאן פון איבערגעבנהייט און באטרוג, פון ליבע :: :: און האס :: :: פון ש. ל.

(פארטזעצונג)

— ביז איך שיין ? געפעל איך דיר ? האבן אירע אויגן קלאר געפרעגט ביי דעם יונגן מאן, וואס איז געשטאנען ווי באראישט.

דאן האט זי גענומען א פידל, און ווערענד זי האט געשפילט האט זי אויף געטאנצט.

עס איז געווען א זעלטענער, ווילדער שטורם טאנץ, אין וועלכן עס האט זיך אויסגערייסן די נאנצע ליידנשאפט פון דער יונגער אינדיאנערין.

און ווען זי האט געענדיקט איר טאנץ איז נעפאלן פאר אים אויף די קני, און זיך צודריקנדיק מיט איר שיינעם קערפער, האט דער יונגערמאן ניט געקאנט זיך מער איינהאלטן אין איר האנט אין געזיכט מיט הייסע קושן אזוי ווי א שיכור. ער איז געגאנגען נאך איר אויף איר וואונק.

אבער וואס איז דאס ?

א העלאכע געשטאלט איז אזוי ווי פון דער ערד ארויסגעוואקסן פון א ווייך קעל פון צימער.

צוערשט האט זיך באוויזן א קאפ. דאן די פלייצעס, דער קערפער, און דאן . . . אין דעם אויגנבליק ווען דזשאן האט זיך געוואלט איבערגעבן צו דער ליבע פון דער שיינער אינדיאנערן האט א פעטליע א פייף געטאן אין דער לופט און דזשאן האט ארויסגעשטויסן א הייזעריקן געשריי און האט זיך געכאפט ביים האלז, אבער עס איז שוין געווען צו שפעט.

א צי — און האלב דערשטיקט איז ער אראפגעפאלן אויף דער ערד.

א צווייטער געשריי האט דורכגעריסן די לופט, דאס האט פארצווייפלט אויסגעשריען אוראננא, וועלכע האט פארדעקט דאס געזיכט מיט ביידע הענט און האט ניט געקאנט צוזעען דאס שרעקלאכע בילד.

מוסטאר — דען דאס איז ער געווען — האט זיך נארנים געקימערט וועגן דער פארצווייפלונג פון דער שיינער אינדיאנער מיידל. ער האט זיך מיט א שפאטן שען שמייכל אראפגעבויגן צו דעם האלב דערשטיקטן דזשאנען און האט אים אריינגעשטופט אין דעם זאק וואס ער האט געבראכט מיט זיך.

מיט זיין גאנצער קראפט האט ער דעם זאק צוגעשלעפט צו דעם ראנד פון קעלער, פון וועלכן ער איז פריער ארויס געקומען און מיט א ברוק פון זיין פוס, האט ער דעם זאק מיט דעם אומגליקלאכן דזשאנ'ען אראפגעשטויסן אין דער טיפעניש.

דער אומהוימלאכער גערויש האט אויסגעוועקט אוראננא'ן. מיט אירע הענט צוגעדריקט צו אירע שלייפן האט זי אנגעקוקט דעם באנדיט מיט אומנאטירלאך גרויסע אויגן, אין וועלכע עס האט געבליצט אזוי ווי וואנזין אן אומבאשרייבלאכער שוידער.

אבער ער האט זיך ניט געקימערט. ער האט איר אנגעגומען ביי דער האנט, און אן א ווארט צו רעדן, האט ער איר ארויסגעפירט פון הויז און האט פארשלאסן די טיר הינטער זיך.

דאס איז געווען ניט דאס ערשטע שווערהאפטע געהייסניש, וואס איז געווען פארבארגן אין דער דאזיקער חורבה.

קאפיט 595

א ווייכדער איינפאל

טיפער און טיפער, אזוי ווי א ווארעם האט די אייפערזוכט געלעכערט ליידי האדלי'ס ברוסט קעגן דעם גראף. איר אייפערזוכט האט זיך אנגעפאנגען זינט דער גראף האט זיך פארקאבט מיט פרוי מאריאני, און איז געווארן נאך שטארקער זיט דער גראף האט אין בערלין אנגעהויבן צו פארפאלן. ווערן אויף נאנצע נעכט איז זי האט פון אים ניט געקאנט דערפארן וואו ער פארברייגנט די צייט און וואס ער זוכט.

— מיין טייערע, — פלעגט ער צו איר זאגן מיט א שמייכל פון שפאט, ווען זי האט אים געפרעגט וואו ער איז געווען, — מיך קאנען זיך שוין לאנג גענוג, אז דו האלסט פארשפארן מיר נאכצושפיאנירן. ווען דו וואלסט האבן מער מארך אין קאפ, וואלסטו פארשטאנען אז מיר לינט יעצט ניט אין זינען ניי ליבעס. איך האב איינגנלאך א נייעס פלאן און ווען עס זאל זיך מיר איינגעבן וועלן מיר ביידע זיין צופרידן.

ליידי דאדלי האט זיך מיט זיין ענטפער זיך געמוזט צופרידנשטעלן. באלד אבער האט זי געפונען א נייע אורזאכע פאר איר אייפערזוכט.

עס איז געווען מיט איניקע טעג שפעטער, אלס דער גראף, זיצנדיק מיט ליידי דאדלי אין מיט ביידע מאריאני'ס אן א רייכן רעסטאראן האט ער זיי דערקלערט אז ער האט זיך צופעליק געטראפן מיט אלטן פריינט, אן אפיצער, וועלכער האט אים געבעטן צו פארברייגנען מיט אים אן אונט.

ער, דער גראף, וואלט גערן געוואלט פארשטעלן די דאמען פאר זיין אלטן פריינט, אבער יענער איז א געפערלאכע פרויען פיינט, און דערפאר מוזן זיי שוין דעם אונט זיין צופרידן צו פארברייגנען אין דער געזעלשאפט פון זיין זון.

ליידי דאדלי האט נאטירלאך באלד געקראגן א פארדאכט, אבער רעדן האט זי דאך ניט געקאנט פאר די אויגן פון דער פרני און פריילן מאריאני.

די פרויען מאריאני האבן גארניט געהאט דאגענען, אז ער זאל איין אונט פארברייגנען מיט אן אלטן פריינט, און דער גראף האט אין הארצן געלאכט פון די נארישע פרויען.

ארום נין אזייגער אין אונט איז ער אוועקגעגאנגען און ניט ווייט פון דעם האטעל האט ער זיך צוזאמענגעטראפן מיט זיין אלטן יוגנט פריינט, דעם אלטן פרויען שונא.

אבער די פרויען מאריאני וואלטן איבערראשט געווארן ווען זיי וואלטן דערזעען דעם "יוגנט פריינט", דען ער איז נאר געווען א פרוי, שטארק דעקאלטירט מיט א געפיידערטן געזיכט און רויט בלאנדע האר.

זיי האבן זיך ביידע געזעצט אויף א דראזשקע און זיך געהייסן פירן אין דער אפעראע.

די פרויען מאריאני און דער פאלשער גראף אלעקסאנדער האבן אנפאנגען זיך געוואלט אונטערהאלטן מיט מוזיק, אבער באלד האבן זיי זיך אנגעהויבן לאנגווייליקן. פרוי מאריאני האט זיך געלאנגווייליקט ווייל איר חתן איז דא ניט געווען, און חוה און ליידי דאדלי האבן זיך געפילט אומבאקוועם. איבערהויפט ליידי דאדלי, וועלכע האט מיט אלע מעגלאכקייטן אויסגעמידן צו זיין צוזאמען מיט איר "כלה" אום ניט צו דארפן באווייזן איר צערטלאכקייט, ווי עס פאסט פאר א חתן.

חוה האט שוין אין אמת'ן מערערע מאל באמערקט, אז איר חתן מיידעט איר אויס, און איר הארץ פלעגט זיך צוזאמענקלעמען, ווייל זי האט געגלויבט אז איר ליבע איז שוואך. און אזוי זיינען אלע דרי ייגעוועסן. זי האט אויסגערופן : צו וואס זאלן מיר דא זיצן און זיך לאנגווייליקן ? — איך האב א פרעכטיקע אידייע ! איך האב אזויפיל געהערט דערציילן פון "בערלין ביינאכט", ווי מען אמוזירט זיך דא אויף אלערליי אופנים, און איך האב אימער געוואלט בעטן מיין חתן ער זאל מיט אונז ערגעץ ארויספאהרן, און אזוי ווי ער איז איצט ניטא דא, און קיין געפאר פאר אונז קאן דא ניט זיין — ווארום בארא אן אלעקסאנדער וועט דאך אונז באגלייטן !

ליידי דאדלי איז גארניט געווען צופרידן פון דעם פלאן. די ראלע פון א באשיצער האט איר גארניט געפאסט, ווייל זי איז דאך אויך געווען א פרוי, און איבערהויפט האט זי געציטערט צו קרעמען צופיל אין געזעלשאפט, ווייל זי האט מורא געהאט, אז מען קאן איר דערקאנען, דען שוין מער ווי איין מאל האבן די מענער געקוקט אויף איר מיט פארוואונדערטע בליקן, אזוי ווי זיי וואלטן גארניט געגלויבט, אז דער דאזיקער עלעגאנטער יונגערמאן איז פון זייער געשלעכט, זי האט אלזא דורכאויס ניט געוואלט גיין.

עס האט אבער ליידי דאדלי גארניט געהאלפן אז ערדלאך האט זי געמוזט איינשטימען צו גיין מיט זיי.

באלד האט מען אריינגערופן דעם האטל דינער און געפרעגט ביי אים אויף די פלעצער, וואו מען קאן זיך אמוזירן.

דער דינער האט זיי אנגערופן עטלאכע פלעצער, אבער איבערהויפט האט ער זיי רעקאמענדירט דעם האטעל לעבן דער אפעראע.

ליידי דאדלי האט זיך געפילט זייער נידערשלאגן, ווען זי איז ארויס מיט די פרויען פון האטעל, אבער זי האט זיך געמאטערט צו גיין מיט פעסטע גרויסע טריט אום זיך צו צייגן ניט א מאן.

„ אן אוטומאביל האט זיי געבראכט צו דעם פלאץ. אין דעם אויגנבליק, ווען זיי זיינען ארויסגעגאנגען פון דעם אוטומאביל איז זיי געקומען אנטקעגן א שלאנקער הער, וועלכער איז געבליבן שטיין איבעררראשט, און איידער ער איז געקומען צו זיך פון זיין איבעררשונג זיינען שוין די פרויען פארשוואונדן געווארן אין דעם האטעל לעבן דער אפעראה.

דער יונגערמאן איז נאך אימער געשטאנען אומבאוועגלאך. — דאס זיינען זיי — האט ער געמורמלט, — אבער ווי קומען פרוי מאריאני און פריילן חוה אין דעם דאזיקן האטעל, וואו עס פאר־זאמלען זיך אלע צווייפלהאפטע כאראקטערע ? און ווער איז דער יונגערמאן וואס באגלייט זיי ?

— איך מוז זיך איבערצייגן וואס זיי טוען דא, און ווי אזוי זיי קומען אהער.

די דריי דאמען זיינען אונטערדעסן אריינגעקומען אין זאל, וואו עס האט געהערשט א גרויסער ליארם, פון וועלכן עס האט זיך געהערט א פרייליכע מוזיק. אין מיטן זאל האבן זיך געדרייט אין א ווילדן טאנץ מערערע פארלאך.

מען האט באלד געקאנט באמערקן, אז גיט דער טאנצן איז ביי זיי די הויפט זאך. די דאמען זיינען אלע געווען שיכור. און אפט האט זיך געהערט אן אויסגעלאכטער געלעכטער.

דא איז געווען דער פלאץ וואו מאנכע פארתייראטע מענער האבן פארשווענדט זייערע פארהיינסכן אויף ווייב און פרויען, ווערנד אין דער היים האבן די פרויען און די קינדער געשמאכט פון הונגער.

באזונדער גרוים איז געווען די צאל פון האלב דערווארקסענע איינגלאך, וועלכע האבען דא באגראבן זייער עגערגיע, זייער מוט און זייער געזונט, און זיי זיינען פארקראכן אין אזא זומפ, פון וועלכן זיי האבן זיך מער ניט געקאנט ראטעווען.

אלע האבן זיך געזעצט ארום א טישל, און ליידי דאדלי וועלכע האט געשפילט די ראלע פון א מאן, האט באשטעלט ווייין.

פלוצלונג איז זי געווארן רויט און בלאס. עטלאכע מענער, האלב שיכור און אויסגעלאכן ווי זיי זיינען געווען, האבן זיך ארום זיי ארומגעקליבן, און האבן אנגעהויבן צו זאגן זיי אלע געמיינע וויצן.

— מיינע דאמען, — האט איין מאן אויסגערופן, — איר זייט אזוי שיין, אז איר וועט געווים אונז וועלן באגלייטן און גיין מיט אונז מאנצן.

חוה און פרוי מאריאני זיינען געווארן טויט דערשראקן און האבן געווארפן רחמנות'דיקע בליקן אויפ'ן פאלשן באראן אז ער זאל זיי באשיצן.

(פארטזעצונג קומט)

א צעבראכענע קאנאפע מאכט שלום צווישן מאן און ווייב

אין ווילנע, ביים רב אין שטוב, האט די טעג אסירט אזא געשיכטע :

צום רב אין שטוב איז אריינגעפאלן א פאר פאלק פון די מיטעלע יארן און האבען אויסגעשאפן ביידע אין איין קול :

— א גט !

אויף דער פראגע פון דעם רב פאר וואס וויקן זיי זיך געטן, צי האט אימעצער געכאפט דעם אנדערן ביי א פאר־אכט — האבן ווידער ביידע זיך צעשריען, אז וועגן דעם רעדט זיך ניט, הלואי וואלט נאר פרנסה געווען, ווי די "ערלאכקייט" איז ביי ביידע צדקים אין בעסטער אדענונג. אלא וואס איז פארט די סיבה פאר וואס זיי וויקן זיך גט'ן ? די ערשטע האט אויסגעגאלן איר ביטער הארץ די אידיענע, דער מאן אירער, — זאגט זי, — איז א שלימ־מזל'ניק, פארדינט ניט, ברייגנט ניט אין שטוב אויף חיונה. הכלל, ער טויג ניט . . . דעריבער, וויל זי זיך מיט אים גט'ן !

ער, דער מאן, באשטעטיקט אויך די זעלבע מעשה, ער איז מודה, אז קיין חיונה איז ניטא . . . קיין פרנסה האט ער ניט, אבער ער איז ניט שולדיק . . . פונדעסטוועגן איז ער מסכים אויך אויף א גט, מחמת דאס ווייבל דערגייט אים די יארן, אז ער קאן שוין פון איר ניט אויסהאלטן.

דער רב האט ביידע גאנץ גוט אויסגעהערט, צוגעשאקלט מיט דעם קאפ און האט שוין געוואלט פארארדענען צו שרייבן דעם גט . . .

פלוצלונג ניט ער א פרעג דעם מאן :

— וואס איז אייער מלאכה ?

— א טאפעצירער.

— פארריכט איר קושעטקעס אויך ?

— יא.

— אויב איר ווילט האב איך פאר אייך א קושעטקע צו פארריכטן, וועט איר פארדיינען א אר גראשן.

— אך, ביטע, פאר וואס ניט ? ! . . .

דא האט דאס פאר פאלק פלוצלונג פארגעסן אן דעם גט.

די רבי'צן האט ארויסגעשלעפט איר קושעטקע, דער טאפעצירער האט זי באראכט פון אלע זייטן, די טאפעצירערקע האט אויך געהאלפן, מען האט זיך ארומגעדרונגען ווען דער טאפעצירער אוועקגעטראגן די קושעטקע אויפ'ן לייצע א פריילאכער און א צופרידענער, וואס ער האט ענדלאך געקאגן א שטיקל ארבעט.

און די טאפעצירערן, דערזעענדיק די צעבראכענע קושעטקע פון וועלכער דעם מאן שטייט פאר א פארדינסטל, האט איינגענצן פארגעסן אן גט און מיטגעהאלפן אין דעם מאן צו טראגן דעם "אוצר" אהיים.

אזוי ארום האט א צעבראכענע קושעטקע געבראכט דער אר פאלק דעם אמת'ן שלום בית . . .

בריוו אין רעדאקציע

א טרויעריקע דערשיינונג

ציפעליק האב איך געזעען ביי זאמלער פון "פאלקס געצייג קאמפיין" ביי שטייערונגען פון געוויסע פערזאנען, ווי מאנופעקטשורערס, ריעל־עסטייטניקעס און ה. גל. און זעענדיק דאס האב איך ניט געקאנט גלויבן מיינע אויגן, אז דאס זיינען געווען ביישטייערונגען צו העלפן א מ י ל י א ן רוסישע דעקלאסירטע אידן. ניכער וואלט מען געקאנט גלויבן, אז די ביישטייערונגען זיינען אויף חתונה צו מאכן אן ארימער מיידל, אדער אויף אויפבויען א קליינשטעטלדיקע באד וואס האט אפגעברענט. דאס וואלט אבער ניט געקאנט געגלויבט ווערן אז ס'איז פאר אזא האט ווייכטיק ענין ווי דער פאלקס געצייג קאמפיין.

ווען איך זאל ניט וויסן די ברייטהארציקייט פון די ווייניפענער מנדבים, וואלט איך אויף זיי געזאגט "נתבעים לעגל ונותנים, נחבעים למשכן ואינם נותנים". ווייל ווייפיל קאמפיינס אמעריקאנער בכלל און ווייניפענער בפרט האבן שוין געהאט איז נאך אזא נויטווענדיקער און וויכטיקער קאמפיין ניט געווען.

וואס־זשע איז דו אורזאך פון אזא דערשיינונג ?

א תשובה אויף דער פראגע האב איך געפונען אין "אויפרוף" פון קאמיטעט אין ד. א. וו. "מיר מוזן האבן מער זאמלער". ניין, הייכגעשעצטער קאמיטעט ! ניט דער "כמות" פון די זאמלער איז וויכטיק, נאר דער "איכות".

און איך וואר אייך. שטעלט אפ די זאמלער. זיי קוילען אפ דעם קאמפיין. זאמלער דארפן זיין נאבאלעמען איינפלוס־רייכע מענשן, וועלכע באוווגן דעם רייכערן און מיטעלען קלאס מנדבים. צו דער ארימערער באפעלקערונג זאלן ניין סתם זאמלער. איר, דער קאמיטעט אליין דארפט באזוכן די מנדבים, וועלכע איר ערע זאמלער האבן שוין קווייטירט, און איך ווייל ניט, אז איינעקע וועלן גיבן 5 און צען מאל אזוויפיל. — אזעלכע ביישטייערונגען קאנט איר ניט פארעפנטלאכן, עס וועט שטעכן ניט נאר דא אין שטאט, נאר אויז דאן די אנדערע שטעט פון מערב קאנאדע.

א. געווערזענער

(::)

למה יאמרו הגוים

פון י. קליינער

פאר דורות און דורות זינט דאס אידישע פאלק עקזיסטירט אין גלות האבן מיר געהאט אויסצושטיין גענוג פארפאלגונגען און דריפות.

אויף אין דעם לאנד פילט זיך פון צייט צו צייט ווי עס בלאזן אנטיסעמיטישע ווינטעלאך. עס האט דער קריסט דא ניט אזא צוטרוי צו א אידן, און פון דעם בעסטן טען. קריסטלאכן פריינט קאן מען אמאל הערן א ניט פאסיק ווארט פאר אידן. ניט ווייניגער שטעלט זיך די פראגע, פאר וואס עפעס אין דעם דאזיקן לאנד פון טאלעראנץ און פרייהייט אזא באצאיאונג צו אונז ? וועמענס שולד איז עס, פון וואנען נעמען זיך די אלע באשולדיקונגען ?

און ווען מען טראכט זיך טיפער אריין אין דער פסיכאלאגיע פון דעם קומט מען צו דער איבערצייגונג אין דעם טרויעריקן אמת, אז עטוואס שולדיק אין דעם איז א טייל פון פארגטוואלטראכע מענשען פון אונזער איינענעם פאלק. עס קאן מאקע זיין אז מיר האבן א סך מעלות אין זיך, נאר ליידער האבן מיר אויך גענוג חסרונות וועלכע ווייזן זיך עטוואס ארויס פון צייט צו צייט און דער פרעמדער באמערקט זיי זייער שטארק. עס וועט אויך ניט שאדן דאס מיר אליין זאלן עס באמערקן. און אויסגעפונען אונזערע פעלערן.

איצט צו דעם ענין פון דעם דאזיקן בריף. עס זיינען פאקטן וועלכע ריידן פאר זיך אליין, אין וועלכע דער לעזער פון דער צייטונג וועט געפינען און וועט אליין קאנען אורטיילן לויט זיין מיינונג.

לאנגזאם וואקסט דער אידישער ישוב אין מערב קאנאדע, אין אזעלכע פלעצער ווי עס איז ניט געווען קיין אידישע פאמיליע מיט 10—15 יאר צוריק קאן מען איצט געפינען א אידישן ישוב פון א פאר אידישע פאמיליעס און ווי עס איז מאכט יעדער איינער א לעבן. א חוץ דזשענעראל סטארס און קליינע סטארקיפער און אנדערע אונטערנעמונגען אין די פרייערע פראווינצן איז אויף אנטוויקלט א פרטערוואנג און פעגן האנדל. א גרעסערן פראצענט פון דעם דאזיקן האנדל איז אין אידישע הענט, די פארס ווערן געקויפט אין קאלגארי ביי דעם פארמער, און עס ווערט געשיקט צו די מארקעטס אין אין איסטערן קענעדע. עס איז ניט קיין שלעכטער מסחר און פיל אידישע פאמיליעס מאכן דערפון א לעבן.

עס געפינט זיך אבער אין די ביזנעס אזוי ווי אין אלע אנדערע, א טייל פון אומפאראנטוואָרטלאכע מענשן וועמענס צוועק איז צו ווערן רייך מיט אמאל, מען לאזט זיך ארויס פון דער קאונטרי מיט א גרויסער הערליין פון גאנצע פירמעס און קאאפעריישאנס. מען קויפט אפ די סחורה ביי דעם פארמער, און מען שרייבט דערפאר אויס א דרעפט און ווען עס קומט צו צאלן דעם דאזיקן דרעפט איז געוויינטלאך קיין געלט ניטא. דער דרעפט גייט דאן פון איין באנק צום אנדערן, און עס נעמט אמאל א סך מאנאטן ביז מען קאן צוזאמענקליבן דאס געלט.

ווי נעוואג ווערט דאס ניט געטאן נאר איינמאל. און עס איז זיכער דאס אזא ארגאניזירטע קוסטארן בנוגע שטייערן חדשים ארום זיינען געקומען די נ. פ. און ביי באקומען עסנווארן, יעדער אר. נאניזירטער" באקומט א פערטל פונט — 100 גראם ברויט מער, אלס דער ניט ארגאניזירטער קוסטאר. דאס לעבן איז פרעמדער וואלוטע, און דערפאר וועט זיי זייער טייער. דער וואס איז ניט קיין מיטגליד פון א קאאפעראטיוו מוז פאר אלע פראדוקטן באצאלן לויט די הויכע מארק פריין, דערפאר איז יעדערער, לאך צוליב קויפן א שפן מאשין, יעצט וואס פארמאגט א מיטגלידס־ביכל פון א־קאאפעראטיוו האלט זיך פאר גליקלאך.

פיל לעבן נאך אויפ'ן חשבון פון די דאלארן, וועלכע זיי באקומען פון זייערע קרובים אין אמעריקע. נאר די רעגירונג עקספלאטירט זייער שטארק די הילף, וועלכע די קרובים פון אמעריקע גיבן דארטיקע איינוואוינער. פאר א דאלאר באצאלט די רעגירונג מיט סאוועטישן געלט (וועמעס ווערט איז געפאלן העכער דריי מאל), לויט דעם אפיציעלן קורס. דער, וואס פארדערט די אנגעקומענע סומע אין דאלארן, צאלט אים די באנק אויס אין דאלארן, נאר ער פארצייכנט ביי זיך זייערע נעמען און די נ. פ. או. אנגענטן באזוכן אפט דעם מאן און פרעגן אז וואס ער האט געטאן מיט די דאלארן. אויף אזא אופן מוז מען סוף סוף אויסביישן די דאלארן לויט דעם אפיציעלן קורס.

איינע אן אלמנה האט באקומען פון אירע קרובים אין אמעריקע א באשטימטע סומע מיט'ן צוועק צו קויפן א שפן מאשין. זי האט געפארערט, אז די באנק זאל איר אויסצאלן אין דאלארן. אין מעגדריקן, ווייל זי האט געגלויבט אז איר ליבע איז שוואך. און אזוי זיינען אלע דר ייגעוועסן. זי האט אויסגערופן : צו וואס זאלן מיר דא זיצן און זיך לאנגווייליקן ? — איך האב א פרעכטיקע אידייע ! איך האב אזויפיל געהערט דערציילן פון "בערלין ביינאכט", ווי מען אמוזירט זיך דא אויף אלערליי אופנים, און איך האב אימער געוואלט בעטן מיין חתן ער זאל מיט אונז ערגעץ ארויספאהרן, און אזוי ווי ער איז איצט ניטא דא, און קיין געפאר פאר אונז קאן דא ניט זיין — ווארום בארא אן אלעקסאנדער וועט דאך אונז באגלייטן !

ליידי דאדלי איז גארניט געווען צופרידן פון דעם פלאן. די ראלע פון א באשיצער האט איר גארניט געפאסט, ווייל זי איז דאך אויך געווען א פרוי, און איבערהויפט האט זי געציטערט צו קרעמען צופיל אין געזעלשאפט, ווייל זי האט מורא געהאט, אז מען קאן איר דערקענען. דען שוין מער ווי איין מאל האבן די מענער געקוקט אויף איר מיט פארוואונדערטע בליקן, אזוי ווי זיי וואלטן גארניט געגלויבט, אז דער דאזיקער עלעגאנטער יונגערמאן איז פון זייער געשלעכט, זי האט אלזא דורכאויס ניט געוואלט גיין.

עס האט אבער ליידי דאדלי גארניט געהאלפן אז ערדלאך האט זי געמוזט איינשטימען צו גיין מיט זיי.

באלד האט מען אריינגערופן דעם האטל דינער און געפרעגט ביי אים אויף די פלעצער, וואו מען קאן זיך אמוזירן.

דער דינער האט זיי אנגערופן עטלאכע פלעצער, אבער איבערהויפט האט ער זיי רעקאמענדירט דעם האטעל לעבן דער אפעראה.

ליידי דאדלי האט זיך געפילט זייער נידערשלאגן, ווען זי איז ארויס מיט די פרויען פון האטעל, אבער זי האט זיך געמאטערט צו גיין מיט פעסטע גרויסע טריט אום זיך צו צייגן ניט א מאן.

„ אן אוטומאביל האט זיי געבראכט צו דעם פלאץ. אין דעם אויגנבליק, ווען זיי זיינען ארויסגעגאנגען פון דעם אוטומאביל איז זיי געקומען אנטקעגן א שלאנקער הער, וועלכער איז געבליבן שטיין איבעררראשט, און איידער ער איז געקומען צו זיך פון זיין איבעררשונג זיינען שוין די פרויען פארשוואונדן געווארן אין דעם האטעל לעבן דער אפעראה.

דער יונגערמאן איז נאך אימער געשטאנען אומבאוועגלאך. — דאס זיינען זיי — האט ער געמורמלט, — אבער ווי קומען פרוי מאריאני און פריילן חוה אין דעם דאזיקן האטעל, וואו עס פאר־זאמלען זיך אלע צווייפלהאפטע כאראקטערע ? און ווער איז דער יונגערמאן וואס באגלייט זיי ?

— איך מוז זיך איבערצייגן וואס זיי טוען דא, און ווי אזוי זיי קומען אהער.

די דריי דאמען זיינען אונטערדעסן אריינגעקומען אין זאל, וואו עס האט געהערשט א גרויסער ליארם, פון וועלכן עס האט זיך געהערט א פרייליכע מוזיק. אין מיטן זאל האבן זיך געדרייט אין א ווילדן טאנץ מערערע פארלאך.

מען האט באלד געקאנט באמערקן, אז גיט דער טאנצן איז ביי זיי די הויפט זאך. די דאמען זיינען אלע געווען שיכור. און אפט האט זיך געהערט אן אויסגעלאכטער געלעכטער.

דא איז געווען דער פלאץ וואו מאנכע פארתייראטע מענער האבן פארשווענדט דעם זייערע פארהיינסכן אויף ווייב און פרויען, ווערנד אין דער היים האבן די פרויען און די קינדער געשמאכט פון הונגער.

באזונדער גרוים איז געווען די צאל פון האלב דערווארקסענע איינגלאך, וועלכע האבען דא באגראבן זייער עגערגיע, זייער מוט און זייער געזונט, און זיי זיינען פארקראכן אין אזא זומפ, פון וועלכן זיי האבן זיך מער ניט געקאנט ראטעווען.

אלע האבן זיך געזעצט ארום א טישל, און ליידי דאדלי וועלכע האט געשפילט די ראלע פון א מאן, האט באשטעלט ווייין.

פלוצלונג איז זי געווארן רויט און בלאס. עטלאכע מענער, האלב שיכור און אויסגעלאכן ווי זיי זיינען געווען, האבן זיך ארום זיי ארומגעקליבן, און האבן אנגעהויבן צו זאגן זיי אלע געמיינע וויצן.

— מיינע דאמען, — האט איין מאן אויסגערופן, — איר זייט אזוי שיין, אז איר וועט געווים אונז וועלן באגלייטן און גיין מיט אונז מאנצן.

חוה און פרוי מאריאני זיינען געווארן טויט דערשראקן און האבן געווארפן רחמנות'דיקע בליקן אויפ'ן פאלשן באראן אז ער זאל זיי באשיצן.

(פארטזעצונג קומט)

10053 Jasper Ave. EDMONTON
100 Pinder Block SASKATOON
401 Lancaster Bldg. CALGARY
270 Main St. WINNIPEG, Man.
36 Wellington St. W. TORONTO, Ont.
227 St. Sacrament St. MONTREAL, Que.

די עלטסטע סטימשיפ ליניע צו קאנארע

1840—1930

איצט אין די צייט צו מאכן אראנזשמענטס צו ברייגנען אייערע פאמיליעס און קרובים אין קאנארע.

שרייבט צו דער קונארד ליין אין אייער מוטער שפראך און איר וועט באקומען פ ר י י פולע איינצעלהייטן און הילף צו פארפולקאמען די נויטיקע דאקומענטן.

אויב איר באשליסט צו שיקן געלט צו אייערע פאמיליעס אין יורא־פ, וועט די קונארד ליין טראנספערירן דאס געלט פארזיכן בילליקסטן קאסט.

די קונארד ליין האט אפיסעס אין אלע אייראפייאישע לענדער און די דאזיקע אפיסעס פארזיכן וועלן געבן יעדע הילף צו אייערע פאמיליעס און פריינט.

Cunard LINE

מעאר פון ביזנעס וואס א צאל פון אונזערע אירן פירן קאן נאר פירן צו אנטרעפעמיטישע שטימונגען.

לעטבריידזש. יגאוו. 14. 1930.

די פיאנערן פרויען ארגאניזאציע שיקט נייע טראנספ־סיע אין ארץ ישראל

ניו־יארק. — די נאציאנאלע עקזעקוטיווע פון דער פיאנערן פרויען ארגאניזאציע אט פאר די חלוצות אין ארץ־ישראל איבערגעשיקט נייע 3000 דאלאר פאר די פרויען ווערשאפטן ביי דער הס־תדרות אין ארץ־ישראל. מיט דער דאזיקער גרויסער סומע, איז דערגרייכט געווארן די ערשטע 10,000 דאלאר, וועלכע די אר־גאניזאציע האט איבערגעשיקט אין פאר־לויף פון די לעצטע צוויי חדשים. אין די מער פון 50 קלובן איבערן לאנד, ווערן פארשטעלן אן עס נעמט מאנאטן ביז מען זעט זיך מיט די געלטן.

ווי נעוואג ווערט דאס ניט געטאן נאר איינמאל. און עס איז זיכער דאס אזא אר־גאניזאציע שטימונגען.

לעטבריידזש. יגאוו. 14. 1930.

די פיאנערן פרויען ארגאניזאציע שיקט נייע טראנספ־סיע אין ארץ ישראל

ניו־יארק. — די נאציאנאלע עקזעקוטיווע פון דער פיאנערן פרויען ארגאנ־ זאציע אט פאר די חלוצות אין ארץ־יש־ראל איבערגעשיקט נייע 3000 דאלאר פאר די פרויען ווערשאפטן ביי הס־תדרות אין ארץ־ישראל. מיט דער דאזי־קער סומע, איז דערגרייכט געווארן די ערשטע 10,000 דאלאר, וועלכע די אר־גאניזאציע האט איבערגעשיקט אין פאר־לויף פון די לעצטע צוויי חדשים. אין די מער פון 50 קלובן איבערן לאנד, ווערן פארשטעלן אן עס נעמט מאנאטן ביז מען זעט זיך מיט די געלטן.

ווי נעוואג ווערט דאס ניט געטאן נאר איינמאל. און עס איז זיכער דאס אזא אר־גאניזאציע שטימונגען.

די לאנע פון די פאליטישע ארעסטירטע אין רוסלאנד

(פארטזעצונג פון זייט 2)

ארגאניזירטע קוסטארן בנוגע שטייערן חדשים ארום זיינען געקומען די נ. פ. און ביי באקומען עסנווארן, יעדער אר. נאניזירטער" באקומט א פערטל פונט — 100 גראם ברויט מער, אלס דער ניט ארגאניזירטער קוסטאר. דאס לעבן איז פרעמדער וואלוטע, און דערפאר וועט זיי זייער טייער. דער וואס איז ניט קיין מיטגליד פון א קאאפעראטיוו מוז פאר אלע פראדוקטן באצאלן לויט די הויכע מארק פריין, דערפאר איז יעדערער, לאך צוליב קויפן א שפן מאשין, יעצט וואס פארמאגט א מיטגלידס־ביכל פון א־קאאפעראטיוו האלט זיך פאר גליק־לאך.

די שטימונג איז ביי אלעמען א גע־דריקטע. מענשן האבן שוין קיין כוח ניט צו אריבערטראגן די מאטעריאלע און באזונדערס די מאראלישע ליידן.

די בעלי מלאכות, צווישן וועלכע עס איז פאראן א גרויסער טייל עלטערע, רע־ליגיעזע מענשן, האט מען גענומען ראש־חשנה און יום־כפור ארבעטן. דער לוין פאר די צוויי טעג איז געווען געווידמעט דעם בוי פון אן עראפלאן ("ביראַ ביי־דזשאן") און פאר "קאלעקטיוויזאציע פאנד". דער פחד וויי'ן חונגער איז גרויס און מענשן טוון מותר זיין אפילו אויף דאס וואס איז זיי הייליק.

אין דעם פאליטישן און געזעלשאפט־לאכן לעבן — אויף וויפיל זיי עקזיסטי־רען נאך — איז א פולשטענדיקער יאוש. ביי אלעמען איז דער געפיל פון א קא־טאסראפע, וועלכע גייט און קומט אן.

אן אן אויסגאנג, אן א שטראל פון האפענונג אין דער נאענטער צוקופט שטאט אין אוק־ראיע.

סטודעבייקערס

נייע אכטער זיינען אויסגעפרואוט און דערוויזן

דריי יאר פון גרויסע דערגרייכונגען שטעלן צו א הינטערגרונט פון סעזאנען דערפאלג פאר סטודעבעקער'ס טשעמפיאן אכטער. זיי האלטן די גרעסטע וועלט און אינטערנאציאנאלע רעקארדס, און מער אמעריקאנער סטאק קאר רעקארדס איידער אלע אנדערע סארטן קארס צוזאמענגענומען.

אייער אויטואל פון וועלכער עס איז פון די דאזיקע פיינע מאטאר קארס, מאדערנע אין יעדער ליין, פארקערפערנדיק יעדע ראפיניראנג, איז באשטעמיקט פון דער גוטזאגונג פון ארום הונדערט טויזנט איינ־ווינער פון סטודעבעקער סטרייט עיטס . . . און ביי דער שילד פון סטודעבעקער — אן ערן צייכן פאר 78 יאר.

סטודעבעקער אכטער קאסטן ניט מער צו קויפן אדער אפערירן.

דיקטייטער אכט סעדאן, $1695; קאמאנדיר אכט סעדאן, $1995; פרעזי־דענט אכט סעדאן, $2355. פרייזן אין פעקטארי. רענירונג שטייער עקסטרא

Western Canada Motor Car Co.
LIMITED
D. J. WRIGHT, Mgr.
263 Edmonton St. Phone 86 333
געבויט ביי סטודעבעקער — בילדער פון טשעמפיאנס

פון די עלטסטע סטאקס פון בראנפן אין קאנאדע

דער רעגירונגס סטריפ דערציילט די געשיכטע